

IZHAJA VSAKI DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5, ob posebnih ob 9 zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tiskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoiji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 belone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, koncertne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K, na naročbe brez dopolnilne naročnine, ne upravlja ne oziroma. Naročnina na mesečno izdajo „Edinosti“ stane 2 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Naročniki vana pisma se ne sprejemajo in ne vrnejo. Naročnine, oglaševanje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Gjurje Galati 18 (Koroljevi dom). Izdajatelj in odgovorni urednik: STEFAN GODINA, Lektar. Konsorcijski list „Edinost“ — Naisula tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galati št. 18. Pošte-kratkica račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Dr. Ebenhoch odstopi.

DUNAJ 31. Kakor poročajo c. kr. kor. biro-u, je poljedelski minister dr. Ebenhoch razpisal ministarskemu predsedniku, da je sklenil odstopiti ker več ne živi v agrarnih krogih več zaupanja.

Iz Isla.

DUNAJ 31. Iz Isla poročajo, da je zdravstveno stanje cesarjevo povsem zadovoljivo. Nahod še ni popolnoma izginil, kar se pa pripisuje blažnemu vremenu zadnjih dni. Spremembo nagovarja cesarja, naj se radi neugodnega vremena ne udeležijo velikih vojaških vaj na Ogrskem. Te dni pride v Isl prestolonaslednik Fran Ferdinand, kateremu hoče cesar dati baje potrebna navodila glede vrhovnega vodstva vojaških vaj.

ISL 31. Danes zjutraj je prispel semkaj nadvojvoda Ludovik Viktor in je ob 12. uri poludne obiskal brata cesarja ter mu čestital povodom vladarskega jubileja.

ISL 31. Cesar je danes ob 11. uri predpoludne vsprejel v avdienci naučnega ministra dr. Marcheta.

ISL 31. Naučni minister dr. Marchet, ki je na današnji avdienci poročal o tekočih stvareh svojega resorisa, se je ob 4. uri pop. odpeljal v Weidhofen ob Iosi.

Nemška agrarna stranka.

DUNAJ 31. Nemška agrarna stranka je imela danes pod predsedstvom svojega načelnika dr. Damma sejo. Na dnevnem redu je bila razprava o srbski trgovinski pogodbi. O vprašanju se je bil izdan komunique, ki pravi med drugim, da stori nemška stranka vse, kar je v njenih močeh, da s svojimi akcijami v državnem zboru in v delegacijah in konečno v državnem zboru definitivno odstrani provizijski potem uvedeno arbsko trgovinsko pogodbo.

Shod nizavstrijske kmetijske zveze.

DUNAJ 31. Nizavstrijska kmetijska zveza je imela včeraj velik shod, na katerem je bila vsprejeta resolucija, v kateri se poljedelakom ministru izreka zahvala, da se mu je posrečilo odstraniti iz arbske trgovinske pogodbe največje škode. Ob enem se v resoluciji protestira proti uveljavljanju pogodbe s 1. septembrom.

Za carigradske pogoreloce.

DUNAJ 31. „N. Wiener Tagblatt“ poroča, da je cesar Fran Josip daroval za carigradske pogoreloce 15.000 K.

Na Alpah sneži.

DUNAJ 31. Po vseh Alpah je temperatura močno padla. V vznožjih Alpah je zapadlo mnogo snega.

Petres.

DUNAJ 31. Potresni aparati tukajšnjega c. k. centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko so zabeležili danes bližnji potres v daljavi 180 km. Začetek ob 2 uri 26' 29" zjutraj, maksimum ob 2. uri 27' 29", konec po 2. uri 30' zjutraj srednjeevropskega časa.

Železnika nesreča pri Trgovisti.

BUDIMPEŠTA 31. Neki komunike kr. ogrskih državnih železnic pravi, da je osební vlak skočil pri Trgovisti s tira, ker je poškodoval tračnice. Od potnikov je bi ubita neka Zagrebčanka. Šest potnikov in poštni uradnik so bili težko, osem potnikov je bilo pa lahko ranjenih. Od železniskega osebja je bil ubit

starejvodja, kurjač je bil težko, pet uslužbenecv pa lahko ranjenih. Proga je že svobodna.

Sturđa pri Bülowu.

NORDERNEY 31. Romunski minister Sturđa je prišel semkaj obiskat državnega kancelarja kneza Bülowa. Sturđa je bil na obedu pri knezu. Po obedu sta se oba državnik dje časa razgovarjala.

Zdravje romunskoga kralja.

BUKAREŠTA 31. (Rom. agencija.) — Zdravstveno stanje kralja Karola se je vidno zboljšalo. Kralj, ki je trpel na krču v želodcu, se počuti bolje in se je zamogel danes sprehajati v parku grada Peleş.

Ruska carica vdova v Kristijaniji.

KRISTIJANJA 31. Na jahti „Polaris“ Zvezda“ je dospela semkaj ruska carica vdova v veliko knežijo Ksenijo in velikim knezom Aleksandrom.

IZ TURČIJE.

CARIGRAD 31. Glasom uradnega poročila so civilni uradniki orožništva in drugi javni organi v jemenskem vilajetu prisegli na ustavo.

SOLUN 31. Radi štrajka delavcev na orijentalnih železnicah se blago ne vsprejema. Ni izključeno, da bo ustavljen tudi poštni in osebni promet.

CARIGRAD 31. Turški listi se neprestano bavijo s požigani, kar počenjajo večinoma mohamedanci.

CARIGRAD 31. Na bolgarski strani računajo, da dobe v Makedoniji in v drinopeljskem vilajetu s pomoščjo Mladoturkov 8 mandatorv za parlament in sicer dva za skopeljski sandžakat, dva za solunski vilajet, tri za monastirski vilajet in enega za drinopeljski vilajet.

IZ MAROKA.

PARIS 31. „Matin“ poroča iz Casablance: Abdul Aziz se je peljal v Berešid ter je preložil svoje šotirščje v Mediuno, 15 km od Casablance, kamor se poda v torek.

Brioni 31. Včeraj je prispel semkaj pravosodni minister dr. Klein.

Brno 31. Deželni odbor je sklenil predlagati deželnemu zboru, da se solnina na ljudskih in meščanskih šolah odpravi in da se namesto solnine uvede občinska doklada do visokosti 12%.

Madrid 31. Policija je aretirala ponarejevalce bankovcev po 50 in 100 pezeta. Ponarejenih bankovcev je baje precej v prometu.

Berolin 31. Umrl je v Assmannshausenu ob Renu litograf Schwarz, ki je izumil razglednice.

Pariz 31. V okolici Belforta izkopajo sedaj kosti leta 1871 padlih vojakov, da jih pokopljejo v posebni grobnici na pokopališču v Hericourtu. Tamkaj postavijo še to leto spomenik.

Rauchov režim nadaljuje.

Iz Boljunca.

Pod podobnim naslovom smo svoj čas poročali o „krščanskih“ shodih v Dolini in Boljuncu. Nismo pa natančneje opisali Rauchovega režima v nadi, da se isti ne bo nadaljeval. Ker pa ta režim ne pojenjuje, temveč raste, smo prisiljeni z dejstvi na dan.

Posledica shoda v Dolini dne 2. avgusta t. l. je bila ovadba proti nekaterim uglednim osebam se strani orožništva. Dne 17. avgusta t. l. bilo je pozvanih 10 oseb na c. k.

okrajno glavarstvo v Koper. Simptomatično je, da sta kapelana Šonc in Volk ta čas hodila skoraj vsak dan pred in po shodu k orožnikom — oziroma k g. stražmojstru — v Boljuncu.

Ovajene osebe so bile obdolžene, da so politični shod razbile. Pokazalo se je, da je bila ovadba popolnoma neutemeljena. Umeje se, da ni bil nobeden obdolženih kaznovan; ali c. k. orožništvo ponovilo je ovadbo, in vsled tega so bili širje — po stražmojstru označeni „kaporjoni“ — vnovič povabljeni na c. k. okrajno glavarstvo, kjer so zopet dokazali, da niso shoda razbili.

Dejstvo je, da je na shodu v Dolini 2. avg. nekdo kapelanovih pristašev na enega naših pljunil, nekdo drugi pa je plačeval ljudi, da so s kamenjem obmetavali županovo hišo, da je nekdo vrzel velik kamen v nadučiteljevo stanovanje; da so nekateri obmetavali zborovalce kamenjem; da so nekateri pehali in svalili nekega učitelja. Vsega tega pa c. k. orožništvo ni videlo in ni slišalo...!!

Dobro je bilo znano c. k. orožništvu, da je bila g. Urbančičeva na javni cesti napovedana in insultirana v navzočnosti duhovna Šonca, a na vse to je orožništvo modro molčalo.

Dobro je znalo orožništvo, da so clikovci, pripadajoči „katoliški“ stranki, ozarali vrata občinske hiše, oziroma stanovanja g. učitelja s človeški blatom, a ni vedelo preiskave, ampak trdilo, da je to privatna stvar. To ni privatna stvar, ker vrata so na javnem trgu, so občinska last in ob enem so ravno ta vrata vhod v stanovanje javnega funkcionarja učitelja. Dalje je na teh vratih nabiralnik c. k. pošte, ki je bil tudi omaran. Jeli tudi nabiralnik privatna last?

Ko je sklicalo „Delavsko podporno in izobraževalno društvo“ v Boljuncu politični shod — da si politično društvo — dne 16. avg. t. l. je poskrbelo za ojačanje varnostne straže s 6 zunanjimi orožniki, kakor da bo treba vsaj polovico Šončevih nasprotnikov poloviti in aretirati. Toda dogodki so pokazali, da je bila ta skrb popolnoma nepotrebna. — Neka oseba, ki so je smatrali tudi „kaprijonom“, je bila pozvana v orožniško stanovanje, kjer se je pritiskalo nanjo, da naj skrbi za mir in red; z a ko je potem na shodu mirila, jo je orožništvo zapisalo v „črno knjigo“. Pazili so c. k. orožniki na ugledne može in poštene osebe za njih vsak najmanjši korak. To je popolnoma prav, da tako strogo in vestno vršijo svojo službo, a skrbeti morajo, da jim ostane še mlo časa tudi za nadziranje pravih razgrajev.

Dne 23. avgusta je bilo menda tudi znano c. k. orožništvu, da so nekateri Šončevi pristaši na javni cesti napadali mimoidoče ljudi, jih celo pljuvali in zasramovali in še celo dejansko napadali, a c. k. orožništvo se ni zganilo. Mi menimo, da tudi za pristaše novopečenih katolikov velja zakon!

Raznesla je ljudska domišljija a še več „Slovenec“ dopisun, da so ta dan takozvani liberalci s kamenjem navalili na bišo, v kateri sta prenočevala gg. Ljubljancina. To so seveda preiskovali, da si je hišna gospodinja rekla, da je priletelo v hišo samo pest drobnega cestnega peska.

Včasih se ga je pa polotil čuden nepokoj.

Tedaj pa je nemirno hodil okrog, a ni hodil, ampak kakor blazen je bežal in mahal krog sebe z rokama. Če ga je kdo kaj vprašal, mu ni odgovoril; le začudeno ga je pogledal in potem kakor preplašen zbežal...

Po takih dnevih je potem pa cele noči igral na harmoniko. Tako turobno je pela, kakor da izraža vso njegovo tugo in ves njegov obup. Včasih je zagodel kaj bolj vselega, a kmalu se je vse zgubilo v plakačih mol-akordih. Prišli so pa tudi hipi, ki je vse tako zmešal, da ni bilo čuti nobene harmonije, da so glasovi odurno vprek kričali in hreščali... Odmev njegove zmedene, ubite duše.

Nekega večera ga je prišlo posebno hudo.

Kakor besen je pridiral gor po stezi in bežal naravnost na pokopališče. In na njenem grobu je dolgo stal nepremično.

Kakor je prišel, tako je naenkrat, čudno naglo, kakor da je nekaj pozabil, skočil pokoncu in zbežal nazaj doli proti mlinu. In zopet so doneli v tiho noč čudni zvoki njegove harmonike. Enkrat tužno-mehko, potem kričeče-divje...

Drugo jutro ga ni bilo nič videti. Še o polдне ni bilo o njem ne duha ne sluha.

Ljudje so se bali, da se je zgodilo kaj...

Ljudska fantazija je raznesla, da je neki učitelj v šoli preklinjal, — dasiravno je bilo vse zlobna mišljotina. Vendar si je c. k. orožništvo nadelo pravico šolskih oblastnih in je preiskovalo stvar. Štem je kršilo šolske zakone in karilo ugled šole. Šolske oblasti! Kje ste, da ne vidite tega?

Dne 23. avgusta je bil v Boljuncu tudi politični shod. Na tem shodu so domači in zunanji govorniki ščuvali ljudstvo na upor proti šoli in občini, proti učitelstvu in županu. Tudi tega c. k. orožništvo ni preiskovalo.

Iz teh dejstev si lahko vsakdo izvaja svoje zaključke. Mi pa moramo zahtevati, da gg. c. k. orožniki malo svoje pozornosti posvetijo tudi ščititjem moderne „krščanske“ morale in da mirne ljudi varujejo pred njihovimi napadi.

Za danes zaključujem. Če bo treba, pa pridemo še z drugimi dokazi na dan.

Trgovinska pogodba s Srbijo.

V tozadevni politični vesti v izdanju našega lista od minole nedelje smo izrekli mnenje, da se je brzkone d. ru Luegerju posrečilo pregovoriti svoje somišljenike, da odnehajo od svojega arditnega odpora proti provizijskemu uveljavljanju trgovinske pogodbe s Srbijo z dnem 1. septembra.

Položaj d. ru Luegerja je precej mučen in mu umejemo za to njegovo prizadevanje, da bi rešil travo in nasitil kozo. Krščanski socialci so zastopniki Dunaja in drugih mest, ki imajo največji interes na tem, da se pogodba uveljavi. Ali velik del politične moči dajajo krščanskim socialcem zastopniki z dežele, ki so branitelji poljedelskih interesov, ki so — kakor zatrjajo agrarci na ves glas — v nevarnosti po trgovinski pogodbi s Srbijo. Ali zopet s druge strani imajo krščanski socialci tesne koneksije z vladnimi krogi, ki so jim na uslugo ob vsaki priliki. In neustajljivo dejstvo je, da se imajo krščanski socialci na svoji sedanjí veliki politični moči v državi zahvaliti po največjem delu — slavni vladi. Ta pa se je odločila za uveljavljanje pogodbe na podlagi pooblastilnega zakona. To pa je zopet moment, ki spravlja d. ru Luegerja v veliko zadrego in mu brani, da bi delal vladi neprilike.

Od todi torej prizadevanja d. ru Luegerja, da bi se rešil iz te neprijetne dileme.

Na podlagi vladnega obvestila, da se pogodba uveljavi z dnem 1. septembra, smo izrazili torej svoje mnenje, da se je d. ru Luegerju posrečilo potolažiti svoje somišljenike. To mnenje je bilo vendar krivo, kajti iz Gradca javljajo, da je agrarna stranka na Štajerskem sklicala v nedeljo kar 30 shodov v raznih krajih dežele v protest proti uveljavljanju trgovinske pogodbe s Srbijo.

Agrarji somišljeniki d. ru Luegerja hočejo torej krvavo braniti pozicijo, če tudi vedo, da je — po oficijelni objavi — izgubljena. S tem postajajo krščanski socialisti, ta vladna stranka par excellence, kar naenkrat opozicijska stranka proti volji svojega voditelja, ki le predobro ve, koliko bi stranka izgubila moči, ako jej odpade preobitna vladna pomoč.

Ce pa je dr. Lueger že iz razlogov strankarske oportunitete proti temu, da agrarji vtrajajo v svoji intransigenci, pa govore na drugi strani suha dejstva, da ta intransigenca tudi stvarno ni opravičena. Abstrahujmo od vladnega slovesnega zatrčila, da

Vaščan je šel pogledat v mlinu. —

Na svojem ležišču je ležal Jože — a prestreljeno glavo. Vsa postelja okrvavljena in on v lastni krvi, mrzel in trd, z izbuljenimi očmi... V desnici je še vedno tiščal izproženo pistolo.

Sredi mline je ležal kup sežganih ostankov njegovih knjig, zraven njih pa harmonika, razbita in raztrgana.

Prihajali so vaščani in plašni obrazi so zrlí na mrtveca... In prišla je tudi dobra, stara ženica, postavila nad njegovo glavo majhen križec in prižgala kraj njegova olinato svetilko. Bledo je trepetala mala lučka in obsevala njegovo okrvavelo obličje. Pokleknila je uboga ženica in pomolila za ubogo, nesrečno dušo...

Zvedel je tudi župnik, star, čemerikav in pedantičen mož. Prišel je strogega obraza in ko je videl križ in luč, je ukazal oboje od straniti... Samomericu to ne pritiče...

Ljudje so mrmrali, a prigovarjati si ni upali nihče.

Tiho je bilo tisto popoldne v mlinu, le voda je šumela. Zdaj pa zdaj je kdo prišel plahih stopinj, boječe pogledal noter in se ravno tako tiho kakor po pratih odplazil...

Zbili so iz okornih, neuglajenih desk krsto za silo, položili mrtveca vanjo in v mraku so ga odnesli gor po strmi poti proti pokopališču.

PODLISTEK.

Dr. Matku Laginji.

Na Ti ne češ pljeska niti traziš slave
Ni lovora nečeš oko Tvoje glave,
A Ti sve si svoje žrtvovao rodu
Na veljem oltaru za njegovu slobodu.

Gospodo Latini — počeo si davno —
I mi smo vam pleme ponosno i slavno;
Do sada je bila Vaša sretna hora
Gdje je naša sunce, gdje je naša zora?

Širio si svjetlo — — danas dan je vedri,
Naša ladja sretno našim morem jedri,
Gospoda Latini veče kotvu dižu
A Hrvati eto svome cilju stizu!

Na Ti ne češ pljeska niti traziš slave
Ni lovora ne češ oko Tvoje glave — —
Zalud, kad u slavlju podiže Te ruka
Žoljava i barna istarskoga puka!

U Zadru, u kolovozu 1908.

Rikard Katalinič Jeretov.

Mlin pod vasjo.

Spisal Savo Sever.

V.

Prve dni po njenem pogrebu je taval Jože kakor zgubljen okrog. Z živo dušo ni pregovoril in tudi vžil ni skoraj ničesar. Izmišlil si je včasih naenkrat in šel tako tja v en dan bogvekam iz vasi in tam zunaj je kje v samotni čepel in strmél pred se...

Ljudje so se že bali, da ne bi morda zblaznel.

Sčasoma se mu je obrnilo na bolje. Zopet je pričel mleti v mlinu kakor prejšnje čase. Ljudi se je pa še bolj ogibal. Dan za dnem je stopal z mehkom na rami ves sključen mimo pokopališča gor proti vasi. Pod cerkvijo, ob urodu na pokopališču se je navadno nstavljal in počival ter dolgo ves zamisljen zrl tja čez križe proti njenemu grobu...

Zvečer so ga večkrat videli, kako je cele ure kakor senca klečal ob njeni gomili.

Po dnevu je v mlinu kaj delal ali pa sedel ure in ure na klopi pred mlinom, zatopljen v svoje knjige, med tem ko je tam notraj drdral in ropotal nemirni kamen.

trgovska pogodba ni malo ne ugrožava agrarnih interesov; ali tudi razni trezni, agrarcom naklonjeni krogi svare, naj se stvar ne tira do skrajnosti.

Tu imamo pred seboj na mizi izvajanja dveh virov, ki sta visoko vzvišena nad vsaki sum, da bi hotela škodovati interesom poljedelstva.

Puljski „Omnibus“, glasilo dra Laginje, torej političnega voditelja v deželi, ki je blizu izključno agrarna in nima skoro nikake industrije, izlasti pa ne take, ki bi se bavila z industrialnim eksportom v Srbijo, izvaja v daljšem članku in posnemljemo v ekscerptu: „Minister za poljedelstvo Ebenhoch se je prenamagil, ko je pred meseci izjavil, da ne dovoli, da se uvede trgovska pogodba s Srbijo... Mi Hrvatje v Istri in Dalmaciji nimamo kaj prodajati, ker smo takorekoč do kože oguljeni in bi nam bilo v resnici bolje, ako bi bilo meso ceneje. Ali temu ne more srbska živina ne pomagati ne škodovati, kajti po pogodbi s Srbijo se bo moglo le toliko in toliko srbskih volov in prašičev zaklati in pregledanih uvažati v Avstrijo. Toda to število je določeno in se ne sme prekoračiti. To število bi iznašalo do konca tega leta 5834 glav debele živine in 16.667 prašičev. Prišlo bi torej na teden 364 volov in 1042 prašičev za vse dežele Avstrije in Ogrske na 22 postaj, kamor se sme uvažati blago iz Srbije. To ne bi mnogo ne škodilo ne koristilo, kajti na Dunaju samem se n. pr. kupuje na teden 5400 volov in 14200 prašičev!! A kje je še drugih 21 postaj?!

Zato menimo mi, da bi mogel minister za poljedelstvo drugim načinom bolje koristiti poljedelstvu. Od našega ljudstva in njegovih zastopnikov imajo ministerstva cele snope pritožb in zahtev, kaj bi se imelo storiti. To naj se prouči in izvede naj se vsaj to, kar je najpotrebnejše!“

Drugi naš današnji vir je strogo konservativna „Information“. Ta povdarja, da je vlada dala agrarcom dalekosežnih protikoncesij. Vesti o zlih posledicah, ki da jih bo imela pogodba za poljedelstvo, širijo brezvestni agitatorji.

Mal odpadek na dohodkih, ki bi ga vtegnila provzročiti srbska konkurenca, bo bogato odškodovan po povišani konsumcijski moči naše industrije.

„Information“ pozivlja torej agrarce, naj odnehajo od agitacije in naj počakajo, da vidijo, kake posledice bo imela pogodba do trenutka, ko se bo mogel parlament izjaviti o njej. To da jim je v patriotski dolžnost našim poljedelcem, kakor opora državi in dinastiji.

Na teh posvarilih, v resnih in poljedelstvu brezpogojno udanih glasilih, je razvideti, kako se tudi ob tej priliki neznansko pretiraje, kakor da bi bilo od trgovske pogodbe s Srbijo odvisno življenje in smrt našega poljedelstva.

Ali dobila Bosna in Hercegovina ustavo?

Igra je dražestna. Zdi se nam, kakor da vidimo moža v zadregi, ki šteje na gumbih: ali bi ali ne bi?!

Vpostavljen je konstitucije v Turčiji je spravilo avstrijske diplomate v zadrego. In sedaj ugibljejo in štejejo na gumbih: ali bi ali ne bi! Sleherni dan prinaša drugačnih vesti. Danes čujemo, da dobila zasedeni pokrajini svoj deželni zbor, jutri, da dobila le okrajne zastope. Zadaže vesti pa zatrjuje, da o tem ne more biti niti govora, da bi Bosna in Hercegovina dobili svojo konstitucijo, pač pa, da dobila — odvetniško, trgovsko in obrtno zbornico. Bosanska vlada da je že pridno na delu, da sestavi statut za ti novi instituciji!!

In da se narod primerno razveseli tega blagovestja in da ne bo več v dvomih glede velikih skrbi na Dunaju za blagor okupiranih provincij, se razglašja obenem, da bo imela

Ni se oglasil zvon in ni pel duhovnik; le voda mu je šumela v slovo in v vrhovih dreves je šepetalo kakor molitev.

Tam v neblagoslovljenem kotu pokopališča so ga položili v jamo in ga zagrebili.

Od daleč so plašno gledali ljudje, vsem je bilo čudno tesno....

Brez duhovnika, brez zvonjenja, brez vsa — kakor žival....

In ljudje so se na tihem jezili čez župnika.

Drugo jutro je stari župnik strogo-resnega obličja prekalil in pokropil ves mlin, da bi ta blagoslov pregnal hudega duha.

Potem pa je ostal mlin prazen in vedno bolj zapuščen. Ponoči so se baje slišali glasovi harmonike, tako so govorili boječi ljudje. In nihče ni šel rad mimo, vse se je ogibalo te puste graje.

Tako je pričel mlin razpadati.

Gori pod cerkvijo na pokopališču pa leži tam v temnem kotu pod zeleno rušo, nesrečni mlinar Jože. Ne les, ne kamen mu ne diči neblagoslovljenega groba; trava poganja po njem in le o Vseh Svetih položi nanj usmiljena roka majhen venec jesenskih cvetic.

Nedaleč od Jožeta, tam bolj na sredi pa počiva njegova ljubljena Ivanka.

(Konec.)

nova trgovinska zbornica 48 svetovalcev, ki jih bodo volili vsi veletrgovci in industrijalci, ki plačujejo več nego 75000 K davk na leto, a volitev predsednika bo morala biti potrjena od vlade na Dunaju.

Veseli se narod v Bosni in Hercegovini! Odslej ne bo več trpin na lastni zemlji, kajti pripravila se lek za vse tvoje bolečine. Dobiš novo, veliko važno institucijo, ki bo v rokah — tujcev! To je menda — saj ne boš tak neveren Tomaž, da bi hotel dvomiti na tem — najprimernejši korak za rešitev vprašanja, ki vsebuje tvojo nesrečo in tvojo bedo — agrarnega vprašanja!

Neizmerno si trpel radi tega vprašanja, rob si na svoji zemlji, prelivati si potoke krvi, da se rešiš iz tega jarma. In sedaj glej! Dunaj ti uvaja odrešeniške, velike industrijalce, ki gotovo ne bodo imeli nobene druge nujnejše skrbi, nego da rešijo agrarno vprašanje in s tem — tebe iz položaja, nevrednega človeka in nevrednega... civilizirane, moderne, svobodne države... In če ne veruješ še, da je avstrijska uprava moderna in kulturna: členi prihodnje — „troje“ trgovinske zbornice ti gotovo potrdi to.

Rez težko je vzdržavati se smeja, še teže ne pisati satire, a najteže: premagovati se in ne stiskati pesti vspricho zasmeha, ki ga vsebuje ta nova makana nasproti narodu, ki hrepeni po najnaravnejšem pravu — da bi bil gospodar in svoboden na svoji zemlji.

Niti nevarnost, da nje kakov Kastić denuncira za veleizdajalce, nas ne plaši, da ne bi odkrito izjavili, da se ne bo čisto nič čuditi, ako bo narod z zavistjo gledal na srečnejše brate v — Turčiji!

Praška afeta glede dobave cevi.

Razkritja generalnega ravnatelja Praške železarske družbe Kestranke v korupcijski aferi pri oddaji dobave cevi za praški vodovod so provzročila neizmerno senzacijo na Češkem in drugod. Na poziv mestnega občinskega sveta ni Kestranek še dosedaj odgovoril ni imenoval onih svetnikov, ki so bili baje pripravljeni proti primerni proviziji preskrbeti dobavo vodovodnih cevi železarskemu kartelu. Pač pa je Kestranek zopet javno potrdil svoja splošna obtožba in rekel, da bo imena razkril pred sodiščem. Pri tej priliki je Kestranek povedal o drugih dozdavnih terorističnih presijah s češke strani na kartel in tudi obdolžil trgovskega ministra Fiedlerja.

V tem pogledu pa brzjavlja K. B. z včerajšnjega dne sledeči dementi:

— V pismu naslovljenem na „Prager Tagblatt“ je centralni ravnatelj Praške železarske družbe Viljem Kestranek trdil, da je državni poslanec Brdlik skušal doseči ugodnosti pri dobavi železa se strani kartela v prid neki tovarni vijakov, ustanovljeni pod njegovo egido in da je sekcijski načelnik v trgovinskem ministerstvu Rössler poskusil v tej stvari presijati na kartel.

Kakor je sedaj poizvedel c. kr. brz. korespondenčni biro gre za sledečo stvar: Nek konsorcij za ustanovitev tovarne vijakov v Budjevojicah, h kateremu spada tudi državni poslanec in industrijalec Brdlik, se je v spomladu obrnil na trgovinsko ministerstvo s pritožbo proti železarskemu kartelu, ki da prepreča ustanovitev te tovarne s tem, da mu obtežuje dobavo potrebnih izdelkov iz avstrijskih tvornic.

To postopanje železarskega kartela se je predložilo generalnemu ravnatelju Kestranke, ki je bil povabljen na pogovor v ministerstvo, in se je njemu priporočalo, naj ima ozir na novo podjetje. O kakih ugodnostih za budjevojisko tovarno sploh ni bilo govora. Šlo je marveč za to, naj kartel sploh zalaga budjevojisko tovarno s potrebno železnino in ob enakih pogojih, kakor vse druge tovarne.

Kakor trdi „Čas“, bi bila ona dva posredovatelja, ki sta se hotela okoristiti v aferi dobave cevi, mladočeški poslanec in mestni svetovalec Cernohorsky ter njegov brat, veletržec z lesom. Krožila je po Pragi tudi vest, da je Cernohorsky izvršil samomor, kakor tudi vest, da je zbežal v tujino. Cernohorsky pa je včeraj prišel na Dunaj iz koruškega letovišča in dementira v včerajšnji večerni „N. Fr. Presse“ vse te vesti ter protestira proti obdolžitvam.

Mestni svet poda bržkone danes obtožbo proti Kestranke, ker ni isti še objavil imen oseb, ki so zapletene v ta dozdveni „panama“.

Rusija.

Konflikt med finskiim deželnim zborom in rusko vlado.

Iz Petrograda poročajo: V finskih in ruskih političnih krogih ve se za gotovo, da car Nikolaj ne potrdi sklepev finskega deželne zboru. Radi tega je konflikt med rusko vlado in finskiim deželnim zborom neizogiben.

Mornarica je dobila nalog, da odpluje v finske vode, da v slučaju, ako izbruhne konflikt, blokira Finsko.

„Königsberger Zeitung“ poroča iz navodno avtentičnega petrograjkega vira: Za dan 10. septembra je sklican pod predsedstvom carja kronski svet vseh velikih knezov, ministrov in generalnih prokuratorjev pravoslavne cerkve. Kronski svet bo baje sklenil, da se suspendirajo ustavne garancije v Finski, da se odpočije generalni guverner in se ime-

nuje carski diktator s sedežem v Helsingforsu. —

Ogrska.

Nemadarska koalicija v Ogrski.

„Szlóvenszky Tízdenik“ javlja, da skličejo slovaški poslanci meseca septembra v svojih okrajih shode, na katerih naznanijo svojim volilcem, da sklene narodnostni klub v vprašanju splošne volilne pravice koalicijo z radikalno meščansko demokrasko, potem s kmetasko in stranko socijalne demokracije.

Shod erdeljskih Romunov.

V Schässburgu se je vršil velik romunski ljudski shod, na katerem je bilo nad 5 tisoč volilcev romunske narodnosti. Od državnih poslancev sta bila navzoča dr. Avrel Vlad in Julij Maniu. Glavni predmet posvetovanja je bila volilna reforma. Shod je enoglasno vsprejel resolucijo, v kateri se najodločneje protestira proti nameravanemu uvedanju pluralne volilne reforme.

Drobne politične vesti.

Nemške šole v Bosni. V Kreki, blizu Dol. Tuzle, obstoji ljudska šola in na njej poseben nemški oddelek. Najlepše je to, da pohaja šolo šestero uradniških in nekoliko rudarskih otrok, katerim so voditelji domačinci-Bošnjaki. Šolo v Kreki vzdržuje dežela s stalnim prisposom tuzlanske občine. (Glej današnji entrefilet o ustavi v Bosni in Hercegovini. — Op. ur.)

Demisija ministra dr. Marcheta? Z Dunaja poročajo, da je v tamošnjih političnih krogih razširjena govorica, da je naučni minister dr. Marchat včeraj v lailu podal demisijo.

V prilog češkimi manjšinam. Čehi so priredili včeraj v Kromerizu velik shod na korist češkimi manjšinam na Moravskem in v Slezi. Demonstracijskega spreveda se je udeležilo 10.000 oseb.

Dnevne vesti.

Odbor političnega društva „Edinost“ bo imel nocoj ob 7. in pol uri svojo sejo. Ker je stvar, o kateri se ima razpravljati izredno važna na gg. odborniki in njihovi namestniki naprošeni, da se polnoštevilno udeležijo te seje.

„Slovenski Narod“ je čutil zopet enkrat potrebo, da se na infamen način zaleti v hrbet voditeljem tržaških Slovencev. Impertinenca je tako skrajna, da naravnost izživlja na pošten odgovor. Mi ne odgovarjamo, ker nas niti največja krivica ne more zavesti v to, da bi radi obrambe katerega osebne stavljali v nevarnost kakov narodni interes. In tu je res slučaj, ko bi morali, ako bi hoteli primerno odgovoriti „Slov. Narodu“, dotakniti se pred javnostjo jako delikatne stvari in jo morda kompromitirati. Tega pa naj ne pričakuje od nas nihče. Nam je narodni interes nad vse. To je obzir, radi katerega dušimo v sebi tudi največje gorenje.

To naj izvole vzeti na znanje gospodje pri „Slovenskem Narodu“. In pa tudi, da si hočemo ta slučaj dobro zapomniti.

Nimen: V Curihu v Švici se je tragedinja Maria Vera Eppich, rodom Slovenka — o kateri mnogo obetajoči izredni nadarjenosti in že sedaj izborni karijeri je naš list svoječaso poročal — poročila z baronom von der Osten-Sacken iz Kulandslee.

Baron von der Osten-Sacken je ruski podanik in se je udeležil krvave bitke pri Čemulpu v rusko-japonski vojni.

Čestitamo!

Odlikovanja. Policijska svetnika tukajšnjega policijskega ravnateljstva Ernest Zekely in Abundij Contin sta dobila naslov in značaj policijskega nadsvetnika.

Iz politične službe. C. kr. konceptni praktikant Anton Mrakovčić je od c. kr. nameštništva premeščen v Koper.

Nekaj o Gropadi. Večkrat sem čital v „Edinosti“ o neki Gropadi a meni je bila ta vas „španska vas“, kajti v zemljopisju sem alabo podkovan.

V nedeljo dne 23. avgusta pa mi je bila prilika, da sem obiskal to selo, in vzival tam par dihljajev čistega zraka.

Sel sem gori polagoma po cesti mimo svetoivanskega predmestja, poleg postaje, in v pol uri sem bil na vrhu kršnega Krasa. Tam sem opazil poleg ceste neko tablo v sami blaženi toskanščini, pa sem si mislil: kako vraga, morda sem zgrešil pravo pot! Ali je tukaj morda vezuvno žrelo, ali pa je to pogorje Padriča? — In par minut dalje gredečo sem čul samo slovenske glase iz ust padriških Napolitanov. Oh, ali so, ali niso, Ti naši sosedje pravi duševni berači, ki razpostavljajo nam neumljive table — sebi v zasmeh?!

Med potjo iz Padriča v Gropado me je došel mož iz Gropade, ki me je po običajnem pozdravu seznanil bolj podrobno z rojstno mu vasjo in mi povedal, da take table postavljajo drugi, ki niso prijatelji našega naroda!

Dospevi v Gropado sem videl v nje sredi cel gozjd visokih kolon, s katerih so plapolale same slovenske trobojnice. Ko sem si

stvar nekoliko od bliže ogledal, zapazil sem, da imajo danes običajni ples. A kar me je najbolj veselilo, je to, da so se vzlic deževnemu vremenu mladeniči in dekleta med plesnim odmorom zbirali v kolo na plesnem prostoru, pa peli krasne slovenske pesmi. Čul sem razne hrvatske in naše narodne, ki so jih pevali posebnim čustvom, in ne klaverno priiljenostjo.

Mislil sem si: Ali te je strah, uboga laško „cabejče“ ki si došlo semkaj samo zato, da bi to vrlo trdnjavo blatilo v svojih časopisih.

Vsa čast torej Gropajski mladini! Vsa čast tudi njih pevovodju za trud in požrtvovalnost! Le tako naprej po zarezani črti vrli Gropajci! Kakor jo je odkuril, pomilovanja vredni Italijanček, tako naj se izgleda zadnja sled italijanstva iz vaših src. (Se je že izgubila Op. ured.)

Prihodnje leto pa, ko boste zopet praznovali svojega sv. Roka, potrudim se zopet k vam. Do tedaj pa Bog Vas živi.

Popotnik.

Stara novost ali nova starost, kakor bočete: Saj moderni svet lahko vse preobrača.

Na prvi pogled se zdi to neverjetno, kajti to, kar je staro, ni novo, in narobe: kar je novo ni staro.

Da ne bomo naše mladine, na katero se obračamo z gorenim naslovom, mučili z razmišljanjem in da ne pridemo v neprimliko dobiti prislovico „moderini modrijani“, hočemo takoj označiti opravičenost naslovne trditve.

Po dolgem, več mesecev trajajočem počitku povprašuje marsikatera gospica in mnogokateri mladenič: kdaj in kje se bo po stari navadi vrtele ob ubranih zvokih doneča mize?

Mladina! Potrkaj na duri svojega spomina in domišli se, kje si se zadnje plesne sezono navzila tolike in tako domače prave slovenske zabave? Ali ni „Trgovsko-izobraževalno društvo“ nudilo vsega, pa čemur je hrepnelo tvoje srce? Raznovrstni plesi, družinske prireditve in enake so te vsaj po parkrat na teden privabile v našo sredo.

A tudi letos nočejo zaostati naši marljivi trgovci, marveč hočejo spopolniti in dosežati ono, kar se je začelo minolo dobo razvijati: to naj pride letos v ovetje.

Da se ne razprše naši upi v prazen nič in da se ne izjalove naša pričakovanja, se veselimo odsek trg. izobr. društva v Trstu pridno poloti dela in prične svoje plesne vaje dne 6. septembra 1908 v dvorani poslopja Via St. Francesco d'Assisi št. 2/L. Sprva se bodo te vaje vršile le ob nedeljah in praznikih od 6. do 10. ure zvečer. — Ko se urnik pozneje spremeni, objavimo pravočasno.

Pod spretnim vodstvom našega vrlega prof. Umeka se bodo poučevali raznovrstni moderni plesi. Vodstvo g. prof. Umeka je pač poleg agilnosti naših trgovcev najboljša reklama.

Požurite se, da prehitite vi mlada leta, in ne mlada leta vas, da se vam ne bodo vzbujale skomine po zopetni mladosti, katere niste hoteli uživati v poštenem in vzgojevalnem veselju.

Prihitite med nas, da skupno razvedrmo černo lice patrona in zaščitnika Merkarja, ki mu postaja že dolg čas, in si želi mlade družbe! Ustrezimo mogočemu, da ne pridemo v zamero, ker zamera pri bogovih je usodna.

V pričakovanju množestevilaega odziva se vam priporočamo in kličemo: „V nedeljo 6. septembra ob 8. uri zvečer na svidenje v dvorani St. Francesco d'Assisi št. 2/L.“

Veselični odsek

„Trgovsko-izobr. društva“ v Tratu.

Za proslavo 100-letnice rojstva J. Go dine-Vrdejskega. Na slavnost prijavila se je tudi „Čitalnica“ od sv. Jakoba. Veliko zanimanje za slavnost vlada posebno v tržaški okolici in sicer največ med priprostim ljudstvom. Saj so Vrdejskega poznali vsi okoličani, ker v tistoj dobi je bil akademsko izobražen okoličan nekaj posebnega. Živel je med ljudstvom, delal je za ljudstvo, kolikor mu je bilo v tisti dobi sploh možno. Pisal je knjige, ki so bile namenjene ljudstvu, njegovim rojakom. A tudi svoje imetje prborjevo z „ama svitlim mečom“, žrtvoval je ljudstvu. Proslavite torej Slovenci tega našega okoličana s tem, da prihitite dne 6. septembra vsi v našo dosedaj skoro neznanu Vrdeko.

Tržaška mala kronika.

Romarji na povratku. — Smrt v parniku. Včeraj je sem priplul iz Jafe po 20-dnevni vožnji Lloydov parnik „Tirol“ s 451 romarji na povratku iz Svete dežele. Isti so večinoma kmetje in dekleta iz Stajerskega z več duhovniki. Dne 15. avgusta, to je dan pred prihodom v Jafu, je v parniku umrl za kapjo benediktinski pater Aleksander Schaffler, star 62 let, iz Mariahofa. Pokopali so ga v Jafi. —

Preprečena predrzna tatvina. Redar, ki je minolo noč patroliral po ulici Vienna, je zapazil štiri individuo, ki so nekam sumljivo stali pred vinarno g. Filipa Ivanševića na oglu ulice Vienna in Valdirivo. Čim so zagledali redarja, se je ona četvorica oddaljila gor po ulici Valdirivo. Redar pa se je približal durim vinarne in zapazil, da so bile odprte. Tedaj je redar začel teči za četvorico, ki se je spustila takoj v divji beg. Na to

gala ulice Caserma se je redarju pridružil drugi redar in zasledovanje je trajalo do trga S. Giovanni, kjer sta dohitela enega od četvorice. Slučajno pa so bili tam trije policijski agentje, ki so nadaljevali dirko za ostalimi tremi, dočim je en redar spravil aretiranca na policijsko ravateljstvo in je drugi šel pogledat v skladišče vina g. Ivaniševića. Agenti so kmalu potem aretirali na stopnicah ulice Silvio Pellico še drugega kumpana, dočim sta ostala dva srečno ušla.

Mnogo policijskih funkcionarjev se je med tem zbralo v skladišču vina. Kostatiralo se je, da so tatovi siloma odprli vrata z nekim železnim navorom. V lokalu so potem ulomili predalček točilne mize, od koder so vzeli par kron. Ulomili so nato predalček pisalne mize a niso tu našli nič posebnega razun nekaj drobnarije. Odvzeli pa so kovčeg (brčkone) še pred prihodom redarja, ki ga je nek odjemalec pustil poslovojni gostilni Vinku Barič v oskrbo. V lokalu se nabaja blagajnica, v kateri je bilo 1768 K v gotovini in 7000 K v vrednotah. Iste pa tatovi se niso dotaknili bodisi, ker jih je redar presenetil, bodisi ker niso imeli potrebnega orodja.

Areiranca se imenujeta Marij Tomasi, sobni slikar iz Benetk, star 24 let, in Fran Carabeles, star 32 let. Pri Tomasiju so našli dva nožiča, ki ju je poslovojni Barič spoznal za svoja. Carabeles je imel pri sebi K 408. — Druga za sedaj ni zmanjkalo.

Težke opekline v delikatnem kraju. — Kotlarju Jakobu Nardin, staremu 26 let, stanujočemu v ulici Istria 213, se je včeraj pripetila huda neizgoda. Zbijal je ravno nekoliko razbeljenih zreblijev v kotel in tu je eden istih vsled odbojne sile odskočil proti njemu in se mu zataknil med srjaco in meso v spodnjem delu telesa. Ko se je delavec zvičaje se vsled bolečin konečno rešil razbeljenega projektila, je imel hude opekline po vsem dotičnem delu telesa. Dr. Monti od zdravniške postaje ga je spravil v bolnišnico.

Barčica z dvema otrokoma v nevarnosti. Včeraj popoldne je bila pristanišča kapeitanerija obveščena od čuvajev svetilnika, da je bila neka barčica sredi miljskega zatoka, na kateri sta se nahajala dva otroka, v veliki nevarnosti, da jo valovi prebrnejo in da jo silni veter, ki je tedaj pihal zažene na široko morje. Takoj se je pomorski deputat Začevič vkrcal z nekoliko piloti v neko barko, ki se je napotila na označeno točko. Čim pa so krenili za svetilnikom, so zapazili parnik Tehničnega zavoda „Bravo“, ki je po nesrečjuočima priplul na pomoč in ju spravil na krov parnika, in je remorkiral barčico na varno.

Nevaren samaritanec. Henrik Ferluga, star 20 let, stanujoč v ulici Eremo št. 455, se je predsinočnem nabajal v krčmi „al piccolo Pappagallo“, v ulici Carducci, precej vinjen. Nekdo se mu je približal in mu ponudil, naj pride spat z njim v nek hlev v isti ulici št. 40. Ferluga je bil tako najiven, da se je odzval uljudnemu vabilu. Ali ko se je zbudil zjutraj ob 5. uri, je v svoje ne-ljubo presenečenje opazil, da so mu zmanjkali: zlata ura z verižico v vrednosti K 120, druga kovinasta ura v vrednosti K 10, par čevljev za K 8 in novčarka, v kateri je bilo 30 K. Njegov samaritanec pogostovatelj pa je bil zginit ko kafa. Preostalo mu ni drugega, nego iti na policijo in naznaniti neprijetno afero. Po navedbah okradenega mladeniča o zunanosti tatu je bil aretiran nek Ivan Gravos, star 45 let stanujoč v ul. Carducci št. 40. Isti je priznal, da je on povabil Ferlugo v dotični „hotel“, ali je odločno zanikal, da bi bil on istega olajšal onih predmetov. Da se stvar razjasni, so aretiranca pridržali v zaporu.

„Regnicolo“, ki je dobil batine Romanjol August Esposito, star 20 let je prišel včeraj na zdravniško postajo in pokazal zdravniku rasklino na temenu. „Rekel je, da ga je vdaril nek Slovenec v žavljah z gorjačo; prišel je, da je dobil batine popolnoma po nedolžnem.“

Naš reporter pa se je informiral in poizvedel, da je oni romanjol po stari navadi izžival dotičnega Slovenca, ki se je slednjič naveličal in mu dal čutiti z gorjačo, kdo da je v Trstu doma.

Upamo, da „dobri odnošaji“ med Tittom in Aehrenthalom ne bodo zato nič trpeli.

Vagabund, ki se pretepa z redarjem. Včeraj je hotel nek redar aretirati nekega individua, ki se je sumljivo klatil po pomolu pri Sv. Andreju. Isti je pa redarju nastavljal nogo, da je padel, in udri v beg! Ali dohiteli so ga. Imenuje se Josip Bal, star 25 let, ne- zaposlen mornar iz Bulgarije.

Malone presekan uho. Ivan Rustja, star 40 let, stanujoč v Greti v Starčevi gostilni, posestnik, je včeraj zvečer padel tako nesrečno, da se mu je skoraj popolnoma strgalo desno uho. Zdravnik rešilne postaje mu je prišil nesrečno uho in hotel poslati Rustjo v bolnišnico. Ali isti ni hotel o tem slišati in je šel domov.

Poskušen samomor. Včeraj ob 3. uri popoldne je bila zaprosena pomoč od zdravniške postaje za kojaža Marija Bazanella, starega 23 let, stanujočega v ulici Margherita št. 3/IV. n. Isti je bil v stanju akutnega alkoholizma izpil karbolne kisline v samomorilnem avrhu. Prihital je na lice mesta dr. Mitrovich, ki je samomorilnemu

kandidatu izpral želodec in ga s tem rešil smrti. Z ambulančnim vozom so ga potem prepeljali v bolnišnico.

Poskušen samomor postreščka. Redar, ki je predsinočnem vršil službo na starem senenskem trgu, je našel v Jarku med cesto in vojašnico postreščka Josipa Zapet, starega 56 let, ki se je vrgel z glavo navzdol se zida, ki obdaja jarek, in je tam obležal ranjen na temenu glave in na roki; pretresli so se mu možgani. Zdravniška postaja ga je spravila v bolnišnico. Vzrok samomeru tiči brčkone v denarnih stiskah.

Smešnica. Sodnik: Vi priča, ste slišali prepri med tema soprogoma! Povejte mi kak utisk je to napravilo na vas? — Priča: Tak, gospod sodnik, da sem sklenil, da se nikdar ne oženim.

Koledar in vreme. Danes: Egidi opat. Jutri: Stefan kralj. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne 24° + Cels. — Vreme včeraj: deloma oblačno, veter.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami hladni vetrovi. Vroče.

Vesti iz Goriške.

Samomor inženirja. Na Lokvah v Trnovskem gozdu se je ustrelil Teodor Riedl, nadinženir pri tukajšnji tvrdki Siemens & Schuckert. Ustavil se je nad prepadom, se ustrelil ter zdrčal po prepadu navzdol kakih 100 metrov. Pustil je pismo na svojo mater. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

Napad in ranitev v Zgoniku. Z Ozirom na notico, priobčeno v „Edinosti“ od dne 27. t. m. izvolite objaviti to-le pojaznilo:

Bil sem v družbi dveh tovarišev na putu iz Zgonika v Repnič. Medpotoma sem si zazrl svojega soseda Josipa Miliča št. 33, ki je popravljal svoj del poti. In sicer je prenašal gruč z mojega dela. Čim me je zagledal, je usul polovico na moje, polovico svoje. Vprašal sem ga, zakaj nosi z mojega na svoje? Odgovoril mi je, da tudi na mojem je potrebno popraviti. Vzel sem strgalo (sapon) in strgal na njegovo. Rekel sem mu, da moj del poti je že popravljen. V tem hipu mi je potegnil po hrbtu s krivcem in prerezal obliko do života. Pričkala sva se dalje. V tem pa me je udaril s pikonom poglavi, da sem ves okrvavel. Vrhu vsega me je dal še klouto in me zgrabil. Potem sem ga jaz vrgel na tla. V tem trenutku mi je zgrabil za palec leve roke in me grizel vanj tako hudo, da sem zvezde videl. Prosil sem ga opetovano: odnehajte, kompare! Ali nič ni pomagalo. Tu sem pa vzel kamen in ga udaril, nakar me je hitro izpustil. Vstal je, — zavriskal in odšel domov. Tudi jaz sem šel dalje svojo pot s prijateljsima Josip Milič, št. 34.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: „Pevsko društvo Venček“ s sedežem v Dutovljah pol. okraj Sežana.

Civilni pogreb. V Dobravljah na Vipavskem so civilno pokopali mesarja Staniča iz Rojana, ki je umrl zadet od kapi. Pogrebem ni bil povolji neki pater, ki ga je prišel pokopat, zato so mu sami priredili civilen pogreb.

Vesti iz Istre.

Laško-klerikalni shod v Rovinju. V nedeljo se je vršil v Rovinju shod laške krščansko-socijalne stranke v Istri. Liberalci so priredili že prejšnji dan protishod in se je prisililo krčmarje in kavarnarje, naj v nedeljo zaprejo vse svoje lokale v svrhu, da bi gostje od zunaj ne dobili nič jedila in pijače. Vdeležba na klerikalnem shodu je bila velika, zlasti je prišlo veliko ljudi iz Vodnjanske. pa tudi s psrniki iz obmorskih mestec. Ko je parnik „Besenghi“ hotel pristati v Poreču, da bi vkrcal vdeležnike iz Poreča, so tamošnji eksaltirani iredentovci vrgli v morje vrvi parnika in s tem preprečili, da je parnik pristal ob nabrežje. Tekom dneva je prišlo v Rovinju do več spopadov. Kakor poroča „Piccolo“ so bile vse krčme zaprte in izletniki so morali na tisoče pred časom oditi iz mesta. („Piccolo“ gotovo pretirava, ker je ravno Rovinj največje klerikalno gnezdo v Istri.) Zvečer pa je prišlo do hudih spopadov med Rovinježi in Vodnjanci. Streljalo se je tudi iz revolverjev; baje so počile tudi male petarde. „Junaštvo“ je bilo na strani „liberalnih“ (poznamo te tiče!) Rovinježev, ker, kakor se vidi, so bili ranjeni skoraj izključno Vodnjanci. Redarji, žendarmi in vsa sedanja rovinjska garnizija (22 mož in 2 poročnika! Drugi so na vojaških vajah) so bili pokoncu. Tej garniziji, vsiklita „Piccolo d. S.“ se je zahvaliti, da ni nastalo pravo mesarsko klanje.

Novo iredentistično glasilo v Istri. V Malem Lošinju je prišel izhajati iredentistični tednik, ki bo zastopal iredento kvarnerskih otokov pod naslovom: „Il Quarnero“.

Naši uradniki v Rovinju v nevarnosti. Nečuvno naravnost zvenijo vesti nevarni poziciji naših slovenskih in hrvaških uradnikov na okrožni sodnji v Rovinju. Kar le diši po slovenskem, je v tem mestu dano na milost in nemilost tamošnji svojati v gosposki obleki. Inzuliti se ponavljajo skoraj dan na dan ob belem dnevu in po noči in ni je sile, ki bi to preprečila. Niti damam sene pri- zanaša. Od besednih inzulitov se je že prešlo k dejanskim napadom — od za- daj in tem sledijo grožnje, da bo čim dalje hujše. V privatnem pogovoru ne smejo naši ljudje posluževati se svojega materinega jezika. Slovesno se jim je to pripovedalo in zagrozilo v nasprotnem slučaju s posledicami. V gostilno, ki jo pohajajo naši ljudje,

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

— STARA MIRODILNICA —
Fed. F. Huber Succ.
TRST, ul. Barriera vecchia št. 26.
BOGATA ZALOGA
barv, poviak, čopičev, pramenlj, ke-
mičnih izdelkov, miner. vod, parfi-
mov, zamah, železne žice, elastike
za cepljenje, mila, n. STEKLENIH SIP.
Zaloga žvepla in modre galice.

Prodajalnica olja, jesiha in mila

F. COSTANTINI

se je preselila z 24. avgustom
iz Piazza S. Giovanni št. 3

v ulico San Lazzaro št. 15

za cerkvijo S. Antona novega.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne
bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9

(nad Jadransko Banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

— VELIKA ZALOGA —

—: apnenega karbida —:

sodčeki od 100 kg kron 30; 50 kg kron
31; zrnati kron 33 za 100 kg.

Čiste teže, embalaža zastoj.

Za Istro Goriško franko na ladjo ali postajo na-
ročnika najmanj za 100 kilogramov

PAOLO PATRIZI, TRST

ulica San Lazzaro št. 9

UMETNI ZOBJE

Plombranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Prodajo se plodonosna jajca ::

(za podlaganje) velikih kokoši, ukusnega mesa ter dobrih nosilk.

Na razpolago so sledeče pasme:

Plymouth, Roks eucoli, Arpingston Fulvae, lele Wyandottes, jerebičaste, zlatorumene in srebraste.

Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti“ pod št. 637.

Pohištvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Maicanton 7

Irgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11

Velika izbira perkala, batista in zefirja. Blago volneno za gospe, perilo, moderci. — Velika zaloga maj in drobnarine po najnižjih cenah.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloga:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

== K 1,000.000 ==